

احمدی، غیر قابل فروش

دانشگاه فرهنگیان
سازمان مرکزی
سال ۱۴۰۰
انتشارات دانشگاه فرهنگیان

تاریخ تربیت معلم در ایران (استان البرز)

طرح و ایده

دکتر حسین خنیفر

استاد دانشگاه تهران و رئیس دانشگاه فرهنگیان

ناظر علمی طرح

دکتر شهرام یوسفی فر

عضو هیأت علمی دانشگاه تهران

مؤلفان

دکتر کوروش فتحی

عضو هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان

دکتر مژگان افشار

مدرس دانشگاه فرهنگیان

سرشناسه: فتحی، کوروش، ۱۳۵۰ -
 عنوان و نام پدیدآور: تاریخ تربیت معلم در ایران (استان البرز) / مؤلفان کوروش فتحی، مژگان افشار؛ طرح و ایده حسین خنیفر؛ ناظر علمی طرح شهرام یوسفی‌فر؛ سر ویراستار علمی محمدرضا روزبهانی؛ ویراستار علمی نصرالله صالحی؛ ویراستار ادبی سمیه ذوالفقاری.
 مشخصات نشر: تهران: دانشگاه فرهنگیان، انتشارات، ۱۴۰۰.
 مشخصات ظاهری: ۳۳۲ ص.: مصور (رنگی)، نقشه (رنگی) جدول، نمودار (رنگی).
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۸۵۰-۰۸-۷
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 یادداشت: کتابنامه.
 موضوع: تربیت معلم -- ایران -- البرز (استان) -- تاریخ
 موضوع: History -- Iran -- Alborz (Province) -- Training of Teachers
 موضوع: دانشگاه‌ها و مدارس عالی معلمان -- ایران -- البرز (استان) -- تاریخ
 موضوع: History -- Iran -- Alborz (Province) -- Teachers colleges
 شناسه افزوده: افشار، مژگان، ۱۳۴۷ -
 شناسه افزوده: خنیفر، حسین، ۱۳۴۸ -
 شناسه افزوده: یوسفی‌فر، شهرام، ۱۳۴۸ -
 شناسه افزوده: روزبهانی، محمدرضا، ۱۳۳۹ -، ویراستار
 شناسه افزوده: صالحی، نصرالله، ۱۳۴۳ -، ویراستار
 شناسه افزوده: دانشگاه فرهنگیان. انتشارات
 رده‌بندی کنگره: LB۱۷۳۱
 رده‌بندی دیویی: ۳۷۰/۷۱
 شماره کتابشناسی ملی: ۵۹۴۰۵۸۸

دانشگاه فرهنگیان

سازمان مرکزی

سال ۱۴۰۰

انتشارات دانشگاه فرهنگیان

تاریخ تربیت معلم در ایران: استان البرز

طرح و ایده: دکتر حسین خنیفر
 مؤلفان: دکتر کوروش فتحی، دکتر مژگان افشار
 ناظر علمی طرح: دکتر شهرام یوسفی‌فر
 سر ویراستار علمی: دکتر محمدرضا روزبهانی
 ویراستار علمی: دکتر نصرالله صالحی
 ویراستار ادبی: سمیه ذوالفقاری
 طراح جلد: مجتبی بابائیان
 صفحه‌آرا: حسن موسوی
 سال و نوبت چاپ: اول، بهار ۱۴۰۰
 شمارگان: ۱۰۰ نسخه
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۸۵۰-۰۸-۷

تمامی حقوق مربوط به انتشار این اثر برای ناشر محفوظ و نقل مطالب با ذکر منبع بلامانع است.

نشانی: تهران، شهرک قدس، بلوار شهید فرحزادی، خیابان تربیت معلم،

دانشگاه فرهنگیان، کد پستی ۱۹۳۹۶۱۴۴۶۴

نشانی پایگاه اینترنتی دانشگاه: <https://cfu.ac.ir>

تلفن: ۸۷۷۵۱۲۶۸

دربارهٔ مجموعه

سال ۱۳۹۷ ش. یکصدمین سالگرد تأسیس تربیت معلّم در ایران بود و برای گرامی داشت این رویداد دوران ساز، با رهنمود ریاست دانشگاه و مشارکت مجدانه و خستگی ناپذیر دست‌اندرکاران، برنامه‌های مختلفی به اجرا درآمد. از جمله این برنامه‌ها طرح تألیف مجموعه کامل تاریخ تربیت معلّم در ایران و نیز تدوین اسناد تاریخی تربیت معلّم در ایران بود. از این رو مقرر شد هر یک از شعب استانی دانشگاه فرهنگیان مأموریت تدوین آن بخش از تاریخ تربیت معلّم استان خود را که عمدتاً تولید آن با آموزش و پرورش بوده، برعهده گیرد. سرانجام پس از حدود دو سال تلاش‌های همکاران دانشگاه در استان‌های کشور، به شکل ۳۱ جلد کتاب تألیف و منتشر شد. گردش کار این طرح کلان چنین بود: برنامه ریزی‌های مالی و اداری در معاونت پژوهش انجام و یک ناظر علمی برای طرح تعیین گردید تا مراحل استانداردسازی و کنترل کیفی روند پژوهش و تألیف کتاب‌ها، صورت گیرد. در هر استان مجری و همکاران طرح با نظر مدیریت امور پردیس‌های هر استان تعیین و مراحل مختلف پژوهش و گردآوری اسناد و مدارک مکتوب و شفاهی آغاز شد و سپس تدوین متن، در طول حدود دو سال به انجام رسید.

روند پژوهش و تألیف کتاب‌ها با دشواری‌های خرد و کلان روبه‌رو بود. فقدان اسناد و مدارک مورد نیاز، از بین رفتن بخشی از بایگانی‌های مراکز، تغییرات تقسیمات کشوری، درگذشت یا در دسترس نبودن برخی از پیشکسوتان، جابجایی‌های مکرر مکان مراکز، ادغام‌ها یا انحلال مراکز و بسیاری عوامل دیگر شرایط دشوار و گاه بغرنجی را در مسیر دسترسی به اطلاعات ضروری و روند کارها ایجاد می‌کرد. اما هر چه بود کوشش‌های خستگی ناپذیر همکاران معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه، رؤسای استان‌ها، مجریان طرح و همکاران آنان سبب شد نتیجه کار به صورت کتاب‌های حاضر به ثمر نشیند.

بدون تردید پژوهش در موضوع حاضر که فاقد پیشینه قبلی و اطلاعات مورد نیاز بود، بسیار طاقت‌فرسا و با مسائل عدیده مواجه می‌گردید. چنانچه امکان مصاحبه با پیشگامان مراکز تربیت معلم، دسترسی به اسناد و مدارک ضروری میسر می‌شد، نتیجه کار بسیار متفاوت‌تر از برون‌داد موجود می‌بود. از این رو دستاورد کنونی بازتاب بسیاری از محدودیت‌ها و مشکلات لاینحلی بود که در برابر انجام این مهم وجود داشت. در این جا از همه پیش‌کسوتان و دست‌اندرکاران امور مراکز تربیت معلم در استان‌های کشور استدعا داریم برای تکمیل و افزایش اطلاعات و دقیق‌تر کردن مطالب این مجموعه، یاری‌رسان مؤلفان و مجریان محترم این طرح ارزشمند باشند. امید داریم پیشنهادات و تذکرات ارزشمند محققان و خوانش‌گران تاریخ تربیت معلم در استان‌های مختلف، شرائط تکمیل محتوای این کتاب‌ها و رفع کاستی‌ها و کمبودهای راه یافته در آن باشد. ناگفته پیداست در شرایط نبود اسناد و مدارک ضروری برای پژوهش در این موضوع، اسناد و مدارک خصوصی افراد دست‌اندرکار مراکز، بسیار راه‌گشا خواهد بود. بی‌تردید در بازنشر این مجموعه، این معاونت و مؤلفان محترم کتاب‌ها، از همه یاری‌هایی که به هدف تقویت متن این کتاب‌ها صورت گیرد، استقبال کرده و در اصلاح و تکمیل مطالب از آن‌ها بهره خواهد برد.

فهرست مطالب

گفتار ریاست دانشگاه فرهنگیان کشور.....	۱۵
دبیاچه معاون پژوهش و فناوری دانشگاه فرهنگیان.....	۱۷
سخن سرپرست مدیریت امور پردیس های استان البرز.....	۱۹
مقدمه.....	۲۳
فصل اول: معرفی استان البرز.....	۲۷
۱-۱- موقعیت جغرافیایی.....	۲۹
۱-۲- ویژگی های انسانی.....	۳۱
۱-۲-۱- کرج.....	۳۱
۱-۲-۱-۱- پل سلجوقی کرج.....	۳۳
۱-۲-۱-۲- کاخ سلیمانیه.....	۳۳
۱-۲-۱-۳- کاروانسرای شاه عباسی.....	۳۴
۱-۲-۲- اشتهارد.....	۳۵
۱-۲-۳- ساوجبلاغ.....	۳۶
۱-۲-۴- هشتگرد.....	۳۷
۱-۲-۵- طالقان.....	۳۸
۱-۲-۶- فردیس.....	۳۹
۱-۲-۷- نظرآباد.....	۴۰

فصل دوم: روند تأسیس دانشسراها و مراکز تربیت معلم در ایران و استان..... ۴۱

- ۲-۱- سیر تحول تربیت معلم در ایران..... ۴۳
- ۲-۱-۱- مقدمه..... ۴۳
- ۲-۱-۲- دارالمعلمین..... ۴۶
- ۲-۱-۳- دارالمعلمات:..... ۴۷
- ۲-۱-۴- از دارالمعلمین عالی تا دانش سرای عالی..... ۴۸
- ۲-۱-۴-۱- قانون تربیت معلم..... ۴۹
- ۲-۱-۵- از دارالمعلمات تا دانش سرای دختران..... ۵۰
- ۲-۱-۶- از اصلاح تا انحلال دانش سرای عالی..... ۵۰
- ۲-۱-۷- تربیت معلم در دهه چهل..... ۵۱
- ۲-۱-۷-۱- مراکز تربیت معلم ایالتی و ولایتی..... ۵۲
- ۲-۱-۷-۲- مراکز تربیت معلم حرف روستایی..... ۵۳
- ۲-۱-۷-۳- دانشگاه سپاهیان انقلاب..... ۵۳
- ۲-۱-۷-۴- دانشسرای دوره تحصیلی راهنمایی..... ۵۴
- ۲-۱-۸- تربیت معلم بعد از انقلاب اسلامی..... ۵۴
- ۲-۱-۹- نتیجه گیری..... ۵۶
- ۲-۲- تأسیس مراکز تربیت معلم و دانشسراهای استان..... ۵۷
- ۲-۲-۱- مرکز تربیت معلم پسرانه شهید مدرس..... ۵۷
- ۲-۲-۱-۱- تأسیس..... ۵۷
- ۲-۲-۱-۲- ساختار مرکز (۱۳۶۳-۱۳۶۸)..... ۵۷
- ۲-۲-۱-۳- فعالیت های عمرانی..... ۶۰
- ۲-۲-۲- مرکز تربیت معلم شهید کاظم موسوی..... ۶۱
- ۲-۲-۲-۱- روند تأسیس..... ۶۱
- ۲-۲-۲-۲- ساختار مرکز..... ۶۱
- ۲-۲-۲-۳- فعالیت های عمرانی..... ۶۲
- ۲-۲-۳- دانشسرای مقدماتی شهید باهنر..... ۶۳
- ۲-۲-۳-۱- روند تأسیس..... ۶۳
- ۲-۲-۴- دانشسرای مقدماتی پسرانه امام رضا (ع)..... ۶۵
- ۲-۲-۴-۱- روند تأسیس..... ۶۵
- ۲-۲-۴-۲- ساختار مرکز..... ۶۵
- ۲-۲-۵- دانشسرای مقدماتی دخترانه حضرت معصومه (س)..... ۶۷
- ۲-۲-۵-۱- روند تأسیس..... ۶۷
- ۲-۲-۵-۲- ساختار مرکز..... ۶۷

۶۸	۲-۲-۶ - دانشسرای مقدماتی پسرانه شهید مطهری
۶۸	۲-۲-۶-۱ - روند تأسیس
۶۹	۲-۲-۶-۲ - ساختار مرکز
۷۰	۲-۲-۷ - دانشسرای روستایی اوانک
۷۰	۲-۲-۷-۱ - روند تأسیس
۷۱	۲-۲-۷-۲ - ساختار مرکز
۷۱	۲-۲-۸ - مرکز تربیت معلم امیرکبیر
۷۱	۲-۲-۸-۱ - روند تأسیس
۷۳	۲-۲-۸-۲ - ساختار مرکز
۷۶	۲-۲-۹ - مرکز تربیت معلم حکیم فردوسی
۷۶	۲-۲-۹-۱ - روند تأسیس
۷۷	۲-۲-۹-۲ - ساختار مرکز

فصل سوم: سیر عملکرد دانشسراها و مراکز تربیت معلم در استان

۸۷	۳-۱ - مرکز تربیت معلم شهید موسوی
۸۹	۳-۱-۱ - فعالیت‌های علمی، تربیتی و آموزشی
۸۹	۳-۲ - مرکز تربیت معلم شهید مدرس
۹۲	۳-۱-۲ - فعالیت‌های علمی، آموزشی و فرهنگی
۹۲	۳-۳ - دانشسرای مقدماتی پسرانه امام رضا (ع) و دانشسرای دخترانه معصومه (س) در ساوجبلاغ
۹۴	۳-۱-۳ - فعالیت‌های علمی، آموزشی و فرهنگی
۹۴	۳-۴ - مرکز تربیت معلم امیرکبیر کرج
۹۶	۳-۱-۴ - فعالیت‌های علمی، آموزشی و فرهنگی
۹۶	۳-۵ - مرکز تربیت معلم حکیم فردوسی کرج
۱۰۱	۳-۱-۵ - فعالیت‌های علمی، آموزشی و فرهنگی
۱۰۳	۳-۶ - شهدای مراکز تربیت معلم استان البرز
۱۰۸	۳-۷ - انحلال و توقف فعالیت مراکز تربیت معلم

فصل چهارم: وضعیت کنونی دانشگاه فرهنگیان استان البرز

۱۱۵	۴-۱ - وضعیت فعلی مراکز تربیت معلم و دانشسراهای استان البرز
۱۱۶	۴-۲ - دانشگاه فرهنگیان
۱۱۸	۴-۱-۲ - پردیس دخترانه امیرکبیر
۱۲۰	۴-۲-۲ - پردیس پسرانه حکیم فردوسی
۱۲۳	۴-۳ - فعالیت‌های علمی، فرهنگی و آموزشی